

ซีรีส์วายไทย สุดฮิตในตลาดฟิลิปปินส์

ซีรีส์วาย หรือ Boys' Love (BL) คืออะไร

(1) Boys' Love (BL) ไม่ใช่ ซีรีส์เกย์

Boys' Love หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหนังวาย “Y” ที่มาจากคำว่า “Yaoi” (ยะโออิ) ในภาษาญี่ปุ่นและมีต้นกำเนิดมาจากประเทศญี่ปุ่นเป็นนิยายการ์ตูนรักโรแมนติก (Homoerotic) ระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย ที่แต่งขึ้นโดยผู้หญิงสำหรับผู้หญิงเป็นหลัก ซึ่งตรงกันข้ามกับนิยายเกย์ หรือ Bara ที่สร้างขึ้นโดยผู้ชายที่เป็นเกย์ ซึ่งดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian Gay Bisexual and Transgender: LGBT) ได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมานิยายและ/หรือซีรีส์วายกลายเป็นกระแสอย่างมากและพบเห็นมากขึ้นทั่วเอเชีย โดยเฉพาะผู้ผลิตคอนเทนต์ชาวไต้หวันและไทยที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในการนำ

นิยายวายหลายเรื่องมาดัดแปลงเป็น TV series และมีการดำเนินเรื่องให้ชวนติดตาม ทำให้ผู้ชมร่วมลุ้นไปกับตัวละคร เช่นเดียวกับหนังต่างๆ ไป โดยซีรีส์วายที่เป็นที่นิยมและพูดถึงกันในวงกว้าง เช่น SOTUS, Dark Blue Kiss, Theory of Love, Accidental Love (a.k.a. Love By Chance), TharnType, และ 2gether เป็นต้น นอกจากนี้

ปัจจุบันยังมีการนำคอนเทนต์ Boys' Love เสริมลงไปในการผลิตคอนเทนต์รายการอื่นๆ ที่ไม่ใช่การผลิตซีรีส์วายเป็นหลักด้วย อาทิ Slam Dance, Senior Secret Love: Puppy Honey, และ My Dear Loser: The Edge of 17 เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นที่น่าสนใจว่ากลุ่มผู้ชมและผู้ที่สนใจคอนเทนต์ Boys' Love หลักจะเป็นกลุ่มผู้หญิง โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีอายุประมาณ 20 ปีต้นๆ ด้วยเหตุนี้ การทำการตลาดซีรีส์วายจึงมีการใช้นักแสดงหน้าตาดีและเป็นผู้ชายแท้ (Straight-acting) เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมตั้งกล่าวรู้สึกคลั่งไคล้ แม้ว่าเนื้อหาของซีรีส์วายจะไม่สอดคล้องกับประสบการณ์ชีวิตจริงของคนที่เป็นเกย์ก็ตาม

(2) รูปแบบของซีรีส์วาย

ซีรีส์วายส่วนมากสร้างมาจากบทประพันธ์ในโลกออนไลน์ ซึ่งผู้แต่งส่วนมากเป็นผู้หญิง โดยมีการวางรูปแบบของเนื้อเรื่องและการกำหนดลักษณะตัวละครที่แตกต่างจากซีรีส์ทั่วไป เพื่อเติมเต็มจินตนาการของผู้หญิงโดยเฉพาะ ดังนี้

- มีการกำหนดตัวละครในบทบาทรุกและรับจากมุมมองของผู้เขียนที่เป็นผู้หญิงแท้
- ลักษณะของตัวละครชายแท้จะมีความอ่อนโยนคล้ายผู้หญิง
- มีความขัดแย้งระหว่าง 2 นักแสดงนำที่ตกหลุมรักกันที่สุดในที่สุด ซึ่งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่ได้แสดงออกถึงการเป็น Homosexuality (รักร่วมเพศ) หรือ Bisexuality (การมีความสัมพันธ์ได้ทั้งกับผู้หญิงและผู้ชาย) โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง 2 ฝ่ายอาจมีแฟนหรือผู้หญิงที่สนใจอยู่แล้ว
- นักแสดงนำไม่ได้ถูกระบุชัดเจนว่าเป็นเกย์หรือ Bisexuality แม้ว่าจะมีความสัมพันธ์กันที่สุดในที่สุด ตัวอย่างเช่น ลักษณะของตัวละครอาจประกาศว่าไม่ได้ชอบผู้ชาย เป็นต้น
- ขาดการกำหนดลักษณะตัวละครผู้หญิงในเชิงบวกจากผู้เขียนที่เป็นผู้หญิง โดยส่วนใหญ่ตัวละครผู้หญิงมักจะถูกกำหนดให้ต้องเลิกรากับนักแสดงนำชาย หรือถูกกำหนดให้เป็นตัวร้ายหรือเป็นเพียงตัวประกอบ

ซีรีส์วายไทยกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในฟิลิปปินส์

คอนเทนต์เกี่ยวกับความรักระหว่างผู้ชายกับผู้ชายของไทยเริ่มเป็นที่รู้จักในฟิลิปปินส์ตั้งแต่ปี 2550 จากภาพยนตร์เรื่อง “รักแห่งสยาม” ที่เข้ามาฉายเป็นครั้งแรก แม้ว่าจะไม่ได้เป็นคอนเทนต์ซีรีส์วายโดยเฉพาะ แต่ภาพยนตร์ดังกล่าวได้สร้างกระแสความตื่นตัวและทำให้ภาพยนตร์ไทยเริ่มเป็นที่สนใจของชาวฟิลิปปินส์ สำหรับซีรีส์วายไทยได้เริ่มเป็นที่ยอมรับในประเทศไทยและในระดับสากลรวมถึงฟิลิปปินส์ในปี 2557 จากซีรีส์ Love Sick รักอุ่น วยร้อนแสบ แต่ยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก เนื่องจากช่องทางการรับชมที่จำกัด ต่อมาซีรีส์วายไทยก็มีการผลิตและพัฒนาเพิ่มมากขึ้นจนได้รับความนิยมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา กระแสซีรีส์วายไทยได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในฟิลิปปินส์และล่าสุดในปี 2563 ซีรีส์วาย

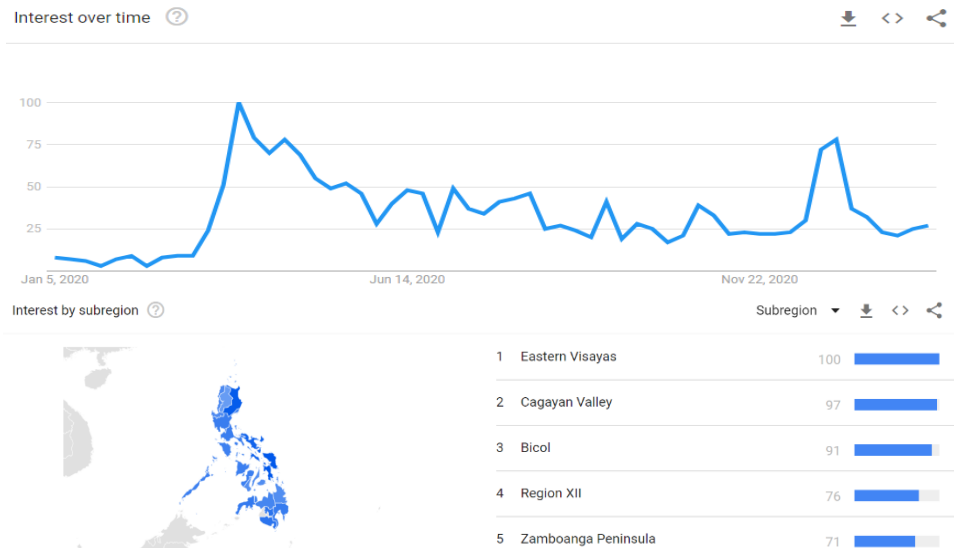

หรือ Boys' Love ของไทย เรื่อง 2gether จากบริษัท GMMTV ได้เข้าฉายในฟิลิปปินส์และสร้างปรากฏการณ์โด่งดังอย่างมากจากแฟนละครชาวฟิลิปปินส์จำนวนหลายแสนคนทั้งจากในประเทศและทั่วโลก โดยแฟนละครได้ติดตามและตั้งตารอที่จะอัปเดตซีรีส์ตอนใหม่บนช่องทาง Youtube ทุกคืนวันศุกร์ ซึ่งกระแสความนิยม

ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของซีรีส์วายเรื่อง 2gether ได้สร้างความแปลกใจให้กับกลุ่มแฟนละครเกาหลีหรือ K-Drama ในฟิลิปปินส์อีกด้วย นอกจากนี้ ด้วยสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยจากการที่ประชาชนชาวฟิลิปปินส์ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการกักตัวเองอยู่ที่บ้าน ในช่วงของการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ประกาศบังคับใช้มาตรการล็อกดาวน์และมาตรการกักกันชุมชนที่เข้มงวดตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 ช่วยผลักดันให้

การเปิดตัวของซีรีส์วายเรื่อง 2gether ในเดือนเมษายน 2563 โด่งดังและเป็นที่ยอมรับมากกว่าทุกเรื่องที่ผ่านมา โดยข้อมูลการสำรวจของ Google Trends ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 – 11 กุมภาพันธ์ 2564 พบว่า ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2563 เป็นช่วงที่ชาวฟิลิปปินส์มีการค้นหาเกี่ยวกับคำว่า “Boys’ Love” บนเว็บไซต์มากที่สุด โดยเป็นการค้นหาที่มาจากภูมิภาคตะวันออกของเกาะวิซายาสมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภูมิภาค Cagayan Valley และ Bicol ตามลำดับ

ที่มา: Google Trends

แนวโน้มความนิยมซีรีส์วายไทยในฟิลิปปินส์

(1) การพัฒนาของซีรีส์วายไทย เดิมฐานผู้ชมหลักของซีรีส์วายจะเป็นกลุ่มผู้หญิง แต่ในระยะหลังซีรีส์วายไทยได้พัฒนารูปแบบและเนื้อหาจนกระทั่งมีผู้ติดตามกลุ่ม LGBT มากขึ้น โดยหากซีรีส์วายไม่มีการปรับเปลี่ยนคอนเทนต์ที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของตัวละครที่เป็น LGBT และตัวละครผู้หญิงที่ดีขึ้น อาจทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่ม LGBT และอาจประสบกับภาวะซบเซาและมีกระแสต่อต้านได้ โดยการพัฒนาสำคัญของคอนเทนต์ซีรีส์วายไทยในช่วงที่ผ่านมา ได้แก่

- ซีรีส์วายไทยหลายเรื่องมีการระบุตัวละครที่เป็นเกย์ชัดเจนขึ้น เช่น ตัวละคร “ซัน” จากซีรีส์ My Dear Loser ตัวละคร “ธาร” จากซีรีส์ TharnType ตัวละคร “กร” จากซีรีส์ Together With Me ตัวละคร “เติร์ต” และ “อัน” จากซีรีส์ Theory of Love เป็นต้น
- คอนเทนต์มีการพูดคุยเรื่องเพศอย่างเปิดเผย ซึ่งปกติบทสนทนาหัวข้อหลักเรื่องเพศมักจะไม่มีมีการพูดคุยอย่างเปิดเผยในซีรีส์วาย
- มีการกำหนดลักษณะตัวละครชายที่มีความเป็นผู้หญิงมากขึ้น แม้ว่าจะเป็นลักษณะในเชิงลบหรือบทตัวร้าย รวมทั้งมีการเฉลยในตอนท้ายเกี่ยวกับตัวละครดังกล่าวซึ่งไม่ได้เลวร้ายอย่างที่ปรากฏในช่วงแรก
- การกำหนดลักษณะตัวละครผู้หญิงในเชิงบวกมากขึ้น

- ตัวละครเกย์ที่มีความซับซ้อนหรือที่เป็น Bisexual ที่มีความสัมพันธ์ได้กับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รวมถึงตัวละครที่เป็น Transwomen เปิดเผยมากขึ้น
- ความชัดเจนของนักแสดงเกย์ที่ถูกคัดเลือกมาแสดง

(2) ฐานแฟนคลับชาวฟิลิปปินส์ที่เพิ่มมากขึ้น

ด้วยโฉมหน้าและการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปของอุตสาหกรรมซีรีส์วาย ทำให้เกิดการหลั่งไหลของฐานแฟนคลับชาวฟิลิปปินส์ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจอย่างยิ่งโดยสามารถพบเห็นได้ชัดเจนจากหน้าเพจสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ ที่มีการแชร์และพูดถึงเรื่องราวซีรีส์วายกันอย่างกว้างขวาง โดยซีรีส์วายที่ประสบความสำเร็จในตลาดฟิลิปปินส์ในช่วงที่ผ่านมา ได้แก่ My Husband's Lover, Destiny Rose, และ Die Beautiful/Born Beautiful รวมถึงเรื่องล่าสุดที่เป็นซีรีส์วายไทยที่เป็นปรากฏการณ์คือเรื่อง 2gether ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งของอุตสาหกรรมซีรีส์วายในฟิลิปปินส์ ซึ่งพร้อมและยอมรับการนำเสนอเนื้อหา LGBT ได้มากขึ้น โดยหากได้รับการควบคุมอย่างเหมาะสม จะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจเชิงบวกจากกลุ่มผู้ชมในฟิลิปปินส์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ จากผลการศึกษาของเว็บไซต์ Rappler ได้ระบุสาเหตุ/ปัจจัยที่ทำให้ชาวฟิลิปปินส์กลายเป็นแฟนคลับซีรีส์วายไทย เนื่องจากคอนเทนต์ซีรีส์วายไทยไม่สร้างปัญหาความแตกแยก

ทางสังคม มีเนื้อหาที่สมจริงทำให้น่าติดตาม รวมทั้งการแสดงที่ยอดเยี่ยมของนักแสดงที่เข้าถึงบทบาทและเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ จากผลกระทบของ COVID-19 ได้ส่งผลให้ชาวฟิลิปปินส์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอยู่กับบ้านมากขึ้นทำให้คนหันมาดูซีรีส์มากขึ้น ส่งผลให้ซีรีส์วายไทยเป็นหนึ่งในคอนเทนต์ที่ได้รับความนิยมและด้วยกระแสซีรีส์วายที่กำลังโด่งดังในฟิลิปปินส์ ทำให้อุตสาหกรรมผู้ผลิตคอนเทนต์ท้องถิ่นที่เป็น Producers และ Creators เริ่มหันมาให้ความสนใจและต้องการเจาะตลาดซีรีส์วายเช่นกัน โดยฟิลิปปินส์ถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความสามารถในการผลิตคอนเทนต์เพื่อความบันเทิงที่ไม่ใช่ซีรีส์วาย (Non-BL LGBT) ได้ในระดับ World-Class ดังนั้นหากอุตสาหกรรมผู้ผลิตภายในประเทศหันมาเรียนรู้และพัฒนาการผลิตซีรีส์วายของประเทศ อาจช่วยยกระดับอุตสาหกรรมความบันเทิง LGBT ของฟิลิปปินส์ให้ขยายตัวในเชิงบวกมากขึ้นด้วย

ชีรีส์วายเป็นสภาพสังคมในฟิลิปปินส์ที่เปิดกว้างขึ้น

ความตื่นตัวเกี่ยวกับ “รักต้องห้าม” (Forbidden love) เป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้ชีรีส์วายไทยได้รับความนิยมในฟิลิปปินส์ เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาคริสต์มากที่สุดภูมิภาคอาเซียน โดยส่วนใหญ่ นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกอย่างเคร่งครัด แต่กลุ่มรักร่วมเพศในฟิลิปปินส์

กลับได้รับการยอมรับมากแห่งหนึ่งในเอเชีย ซึ่งผลการศึกษา Project Pink ของ Philippine Survey Research Center ระบุว่า ผู้อยู่อาศัยในเขตเมืองหลวงประมาณร้อยละ 5 เป็นกลุ่ม LGBT ซึ่งหมายความว่ามีความหลากหลาย LGBT อยู่ในกรุงมะนิลา กว่า 600,000 คน และยังไม่นับรวมกลุ่มที่ไม่เปิดเผย ทั้งนี้ กลุ่มวัยหนุ่มสาวรุ่นใหม่และผู้หญิง

ในฟิลิปปินส์มีแนวโน้มยอมรับเรื่องดังกล่าวได้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ ในขณะที่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เช่น อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นต้น ยังให้การยอมรับเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย โดยชีรีส์วายได้กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นของชาวฟิลิปปินส์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกันและความแตกต่างจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายและผู้หญิง รวมทั้งชีรีส์วายยังช่วยให้ผู้ชมเห็นเส้นแบ่งระหว่าง Heterosexuality (รักต่างเพศ) และ Homosexuality (รักร่วมเพศ) ช่วยสร้างความรู้สึกเฟลิดเฟลินของผู้ชมได้มากขึ้น เมื่อเห็นนักแสดงชาย 2 คนตกหลุมรักกันมากกว่าความรักระหว่างหญิงชายที่คาดเดาได้ว่าจะลงเอยกันในที่สุด นอกจากนี้ ชีรีส์วายยังช่วยขยายความคิดของผู้ชมให้กว้างขึ้น เพื่อต่อสู้กับบรรทัดฐานของสังคมและความคาดหวัง

ของครอบครัว รวมทั้งการถูกกีดกันของชาว LGBT ทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นตัวไปกับการเปลี่ยนมาดูชีรีส์วายแทนการดูชีรีส์แบบเดิมๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันชีรีส์วายส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการฉายอย่างแพร่หลายบนรายการที่วีระดับชาติ โดยส่วนใหญ่ผู้ชมชาวฟิลิปปินส์เข้าถึงชีรีส์วายผ่านช่องทางออนไลน์เป็นหลัก

แต่ด้วยกระแสตอบรับที่ดีอย่างรวดเร็วได้กลายเป็นไอเดียให้กับผู้ผลิตท้องถิ่นฟิลิปปินส์ในการผลิตภาพยนตร์เกี่ยวกับ LGBT มากขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า สื่อในฟิลิปปินส์มีการพัฒนา เปิดรับและเปิดกว้างสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรม LGBT มากขึ้น

โอกาสของผู้ประกอบการไทย

กระแสซีรีส์ Boys' Love หรือซีรีส์วายถือเป็นเอนเตอร์เทนเมนต์ในอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับ ความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้นำด้านการผลิตคอนเทนต์ซีรีส์วายระดับโลก และเป็นอันดับ 1 ในเอเชีย โดยซีรีส์วายไทยได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศจีน รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีมูลค่ารวมไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท โดยในตลาดฟิลิปปินส์ ซีรีส์วายของไทยหลายเรื่อง ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ด้วยบทละครที่น่าตื่นตาตื่นใจ แปลกใหม่ มีการดำเนินเรื่องที่น่าติดตาม ทำให้ผู้ชม ร่วมลุ้นไปกับตัวละครเช่นเดียวกับหนังทั่วๆ ไป รวมทั้งรูปร่างหน้าตาที่ดีของนักแสดงไทยช่วยดึงดูดผู้ชมชาวฟิลิปปินส์ ให้หันมาสนใจซีรีส์วายไทยได้เป็นอย่างมาก และยังประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในปัจจุบัน ได้กลายเป็นปัจจัยหลักในการผลักดันให้ซีรีส์วายไทยได้รับความนิยมพุ่งสูงขึ้นและโด่งดังอย่างมาก เนื่องจากชาวฟิลิปปินส์มีการมองหากิจกรรมและคอนเทนต์ใหม่ๆ ที่น่าสนใจในขณะที่ต้องอยู่กับบ้าน โดยซีรีส์วายไทย สามารถตอบโจทย์ได้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ ซึ่งต่อยอดให้เห็นถึงคุณภาพและ ความเป็นผู้นำด้านการผลิตคอนเทนต์เพื่อความบันเทิงที่มีศักยภาพของประเทศไทย

ปัจจุบันดิจิทัลคอนเทนต์เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมและมีแนวโน้มขยายตัว มากขึ้น โดยฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในตลาดที่มีศักยภาพสำหรับอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์และยังสามารถขยายตัว ได้อีกมากในอนาคต เนื่องจากมีจำนวนประชากรขนาดใหญ่และส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ซึ่งถือเป็น กลุ่มเป้าหมายหลัก รวมทั้งมีพฤติกรรมใช้จ่ายสูงและพร้อมสนับสนุนนักแสดงที่ชื่นชอบอย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงเป็น โอกาสของประเทศไทยในการจำหน่ายลิขสิทธิ์คอนเทนต์ต่างๆ มายังตลาดฟิลิปปินส์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ในช่วง ที่ผ่านมานอกจากคอนเทนต์ซีรีส์วายไทยที่กำลังเป็นกระแสในขณะนี้ ก็มีบริษัทลงทุนไทยร่วมกับคู่ค้า ฟิลิปปินส์นำเข้าคอนเทนต์ภาพยนตร์และละครไทยเข้ามาเปิดตลาดในฟิลิปปินส์ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ไม่แพ้กัน เช่น บริษัท เจเคเอ็น โกลบอล มีเดีย จำกัด ร่วมกับสถานีโทรทัศน์พีวีวีชั้นนำอย่าง GMA ของฟิลิปปินส์ ได้นำละครไทยมาออกอากาศในฟิลิปปินส์หลายเรื่อง เช่น คลื่นชีวิต สองหัวใจนี้เพื่อเธอ บัลลังก์ดอกไม้ และ ลิขิตรัก The Crown Princess เป็นต้น โดยได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงทำให้ฟิลิปปินส์เป็นลูกค้าอันดับต้นๆ ของละครไทยในตลาดต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การสร้างโอกาสและขยายตลาดดิจิทัลคอนเทนต์อย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนาคอนเทนต์อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถตอบโจทย์ตรงกับ ความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งมีความเป็นสากลมากขึ้น เพื่อให้มีโอกาสที่จะออกไปสร้างรายได้ในต่างประเทศ เพิ่มมากขึ้น และนอกจากประโยชน์จากการสร้างรายได้เข้าประเทศดังกล่าวแล้ว ประเทศไทยยังได้มีโอกาสในการ เผยแพร่วัฒนธรรม อาหารและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทางอ้อมผ่านดิจิทัลคอนเทนต์ดังกล่าวอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้ประกอบการส่งออกไทยอาจพิจารณาใช้ประโยชน์จากนักแสดงที่เป็นที่ชื่นชอบจากคอนเทนต์ต่างๆ มาเป็นพรีเซนเตอร์ช่วยโปรโมทสินค้าไทยได้ ซึ่งน่าจะสามารถช่วยดึงดูดและสร้างกระแสได้เป็นอย่างดี

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

15 กุมภาพันธ์ 2564

อ้างอิง

<https://www.esquiremag.ph/culture/movies-and-tv/why-thai-bl-series-popular-in-the-philippines-a2298-20200427-lfrm>

<https://es-la.facebook.com/TalariaMTC/posts/becoming-liberalthe-rise-of-boys-love-bl-thai-dramas-in-the-philippinestypical-s/946137759150242/>

<https://mgronline.com/business/detail/9630000103815>

[https://trends.google.com/trends/explore?date=2020-01-01%202021-02-](https://trends.google.com/trends/explore?date=2020-01-01%202021-02-11&geo=PH&q=BL%20series)

[11&geo=PH&q=BL%20series](https://trends.google.com/trends/explore?date=2020-01-01%202021-02-11&geo=PH&q=BL%20series)

[Filipino BL: How ‘Gameboys’ gets it right \(rappler.com\)](#)

[Reviewing Notable Thai BL Series \[2016-2019\] February 2020 Edition – Psycho Milk – Love Without Gender \(psycho-milk.com\)](#)